

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника

О. Галущенко

2023р.

ЗВІТ ПРО ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ**з наукової та науково-технічної, міжнародної та інформаційно-просвітницької діяльності
Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника
за 2023 рік**

№ п/п	Завдання	Виконавець/структурний підрозділ	Виконання
1	Наукова та науково-технічна діяльність		
	Програма Літопису природи		
1.1	Підготовка та видання чергового 6 тому Літопису природи за 2022 рік	Науковий відділ, відділ еколого-просвітницької роботи	підготовлено
Розділ 2. Наукові полігони			
1.2.1	Дослідження гідрологічних показників на визначених постах	Науковий відділ Обрізан С., Домашевський С.	Виконано
1.2.2	Спостереження на фенологічних маршрутах	Науковий відділ Обрізан С., Жила С., Домашевський С., Вишневецький Д.	збір даних для "Літопису природи"
1.2.3	Створення ландшафтної карти	Науковий відділ, Сплодитель А.	Підготовлена ландшафтна карта
1.2.4	Дослідження мишоподібних гризунів на ділянках відновлення після пожеж	Науковий відділ Вишневецький Д., Корепанова К., Обрізан С., Домашевський С.	Квітень - жовтень
Розділ 3. Абіотичне середовище			

1.3.1	Вивчення клімату Заповідника	Науковий відділ Обрізан С., Євдокимова С.	поповнено бази даних
1.3.2	Вивчення гідрологічного режиму Заповідника	Науковий відділ Обрізан С., Євдокимова С.	поповнено бази даних
Розділ 4. Рослинний світ			
1.4.1	Інвентаризація видового складу рослинного світу	Науковий відділ Коломійчук В.П.	збір даних для “Літопису природи”
1.4.2	Виявлення та інвентаризація нових видів лишайників та водоростей	Науковий відділ	збір даних для “Літопису природи” разом із Інститутом ботаніки НАНУ
1.4.3	Виявлення впливу змін клімату на тривалість вегетаційного періоду на території заповідника. Фенологічні зміни та аномалії рослинності, розповсюдження рослин-ефіфіторів.	Науковий відділ Борсук О., Бідна С., Обрізан С.	збір даних для “Літопису природи”
1.4.4	Доглідження нижчих рослин	Науковий відділ Коломійчук В.П. Інститут ботаніки НАНУ	збір даних для “Літопису природи” разом із Інститутом ботаніки НАНУ, Херсонським університетом
1.4.5	Виявлення інвазійних видів та видів-трансформерів, уточнення їх поширення	Науковий відділ Коломійчук В.	збір даних для “Літопису природи” та підготовки рішень
Розділ 5. Тваринний світ			
1.5.1	Продовження інвентаризації видового складу тваринного світу	Науковий відділ Вишневецький Д., Жига С., Домашевський С., Федюнок Т, Зимарова А. Київський зоопарк	Збір даних для “Літопису природи”. Розпочато дослідження вояка на території Заповідника
1.5.2	Моніторинг ссавців за допомогою фотопасток	Науковий відділ Вишневецький Д., Корепанова К.	збір даних для “Літопису природи”
1.5.3	Продовження інвентаризації ентомофауни	Науковий відділ, Інститут еволюційної екології, Українське ентомологічне товариство	Роботи не виконувались через відсутність фахівців та зайнятність колоборантів
1.5.4	Дослідження мишоподібних гризунів на модельних ділянках	Науковий відділ, Вишневецький Д., Корепанова К. ІЯД НАНУ	Проведені дослідження на 7 полігонах

1.5.5	Паразитологічні дослідження	Науковий відділ, Корепанова К. НУБІП, Київський зоопарк, Інститут зоології НАН України	дослідження разом із НУБІП
Розділ 6. Збереження видів рослин і тварин, природних середовищ, що занесені в чинні для України Міжнародні переліки			
1.6.1	Картування місцезнаходжень видів рослин, які знаходяться під охороною на міжнародному, державному та місцевому рівнях. Оцінка їх популярності	Науковий відділ Коломійчук В., Вишневецький Д., Борсук О., Бідна С., Обрізан С.	збір даних для “Літопису природи”
1.6.2	Картування місцезнаходжень видів тварин, які знаходяться під охороною на міжнародному, державному та місцевому рівнях. Оцінка їх популярності	Науковий відділ, Вишневецький Д., Жила С., Домашевський С., Корепанова К. Київський зоопарк	збір даних для “Літопису природи”
1.6.3	Виявлення пралісів, квазіпралісів і природних лісів та їх опис та картування.	Науковий відділ, Борсук О., Бідна С. ГО «Дунайсько-карпатська програма»	роботи не велись
1.6.4	Роботи із включення водно-болотних угідь заповідника (частина р. Прип'ять із заплавою) до списку Рамсарської конвенції	Науковий відділ	Ведеться робота по наповненню форми
1.6.5	Облік коней Пржевальського	Науковий відділ, Корепанова К. Київський зоопарк	В рамках доступності території
1.6.6.	Внесення даних про види флори та фауни до ЄВІФ	Науковий відділ, Варуха А., Борсук О., Корепанова К., Бідна С.М.	Підготовлено сети даних щодо складу для ЄВІФ
Розділ 7. Календар природи			
1.7.1	Проведення маршрутних спостережень, збір та обробка даних для «Календаря природи»	Науковий відділ Обрізан С., Домашевський С., Жила С., Корепанова К.	збір даних для “Літопису природи”
Розділ 8. Антропогенний вплив			
1.8.1	Збір та аналіз даних щодо випадків лісових пожеж на території зони відчуження. Картування випадків пожеж. Створення ГІС шару пожеж та наповнення атрибутивних таблиць.	Науковий відділ Борсук О., Варуха А., Обрізан С.	Зібрано дані щодо випадків лісових пожеж, здійснено їх картування.
1.8.2	Збір даних щодо лісогосподарської діяльності. Створення ГІС шару та наповнення атрибутивних таблиць.	Науковий відділ Борсук О., Бідна С., Варуха А.	Не здійснювалось у зв'язку з відсутністю лісогосподарських заходів протягом 2023 року

1.8.3	Збір та аналіз даних щодо браконьєрства, незаконного збору недревньої продукції лісу та інших порушень режиму території ЧРББЗ. Створення ГІС шару та наповнення атрибутивних таблиць.	Науковий відділ Служба державної охорони природно-заповідного фонду Відділ режиму	Зібрано відповідні дані
1.8.4	Збір та обробка даних щодо інших антропогенних впливів	Науковий відділ Обрізан С., Вишневецький Д., Борсук О.	Проаналізовано та буде включено до «Літопису»
1.8.5	Супровід наукових делегацій на території заповідника	Науковий відділ	Виконано
1.8.5	Відбір та аналіз зразків ґрунту на вміст важких металів; визначення фізико-хімічних параметрів ґрунтового покриву	Науковий відділ, Сплодигель А.	Не виконано, у зв'язку зі звільненням фахівця
1.8.6	Дослідження постпірогенних трансформацій ґрунтового покриву (фізико-хімічна параметризація та верифікація динаміки)	Науковий відділ, Сплодигель А.	Не виконано, у зв'язку зі звільненням фахівця
2. Міжнародна наукова співпраця			
2.1	Співпраця за проектом SATREPS	Науковий відділ Євдокимова С., Вишневецький Д., Корепанова К. Відділ міжнародного відділспівробітництва Алієв В.К. ІЯД НАНУ	Проект завершено. У поточному році отримано додаткове обладнання для проведення науково-дослідних робіт, зокрема, щодо здійснення радіаційного моніторингу
2.2	Співпраця з GEF/UNEP	Відділ міжнародного співробітництва, науковий відділ	1. Термін дії спільного з ГЕФ/ЮНЕП проекту «Збереження, посилення та управління запасами вуглецю та біорізноманіттям у Чорнобильській зоні відчуження» продовжено до 30.06.2023 року. 2. В рамках цього ж проекту підготовлено технічні завдання та проведено розрахунки

			<p>бюджету для нових суб-проектів.</p> <p>3. Укладено контракти для виконання нових суб-проектів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання еколого-просвітницьких заходів; - розробка гео-інформаційного порталу Чорнобильської зони відчуження; <p>4. Виконання суб-проектів у поточному році завершено та надані відповідні до ГЕФ/УНЕР;</p> <p>5. Проведено підсумкове засідання Керівного комітету проекту.</p>
2.3	<p>Налагодження співпраці з НГО в сфері природоохоронної та просвітницької діяльності</p>	<p>Відділ міжнародного співробітництва</p>	<p>Весь рік</p>
2.4	<p>Встановлення співпраці між Університетом Сталого Розвитку Еберсвальде (HNEE) в Німеччині та Чорнобильським Радіаційно-Екологічним Біосферним Заповідником (ЧРЕБЗ) в Україні шляхом спільного виконання проекту «Поля конфлікту - дискурс про соціально-екологічне відновлення лісів у часи війни та численних криз».</p>	<p>Відділ міжнародного співробітництва</p>	<p>Підписано лист про наміри щодо співпраці між Університетом Сталого Розвитку Еберсвальде (HNEE) в Німеччині та Чорнобильським Радіаційно-Екологічним Біосферним Заповідником для реалізації проекту «Поля конфлікту - дискурс про соціально-екологічне відновлення лісів у часи війни та численних криз».</p> <p>Мета проекту - обговорити різні аспекти, перспективи та напрямки відновлення лісів у рамках соціо-еколого-системного підходу.</p>

			<p>Меморандум щодо створення національної дослідницької інфраструктури підписали Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник, Карпатський біосферний заповідник, Національний природний парк «Гуцульщина», природний заповідник «Розточчя» та Поліський національний університет. Розроблена та затверджена учасниками Меморандуму Концепція національної дослідницької інфраструктури об'єктів ПЗФ.</p>
2.5	Створення Консорціуму дослідницької інфраструктури об'єктів ПЗФ України.	Відділ міжнародного співробітництва	I-IV квартали Виконано в повному обсязі Підготовлено та надруковано 2 номери журналу «Чорнобильський науковий хаб» для його розповсюдження серед установ та організацій зони відчуження, ДАЗВ, Міндовкілля тощо
2.6	Здійснити заходи щодо видання журналу «Чорнобильський науковий хаб»		
3. Інформаційно-просвітницька робота			
3.1	Організація еколого-просвітницьких та інформаційних заходів (проведення лекцій для вихованців ЗОЦ, студентів ВНЗ, профорієнтаційні заходи з районними центрами зайнятості, екологічні акції)	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи Косько Ю., Шумак М., Прибора Т., Волков О.</p>	<p>Іванківська та Поліська ОТГ Вишгородського району, I-IV квартали Виконано в повному обсязі. Проведено 263 еколого-просвітницьких заходів.</p>

		<p>Проведено лекції, семінари, майстер-класи відповідно до екологічного календаря та плану еколого-освітніх заходів. Частково заходи були проведені в онлайн-режимі та за допомогою розсилки методичних матеріалів на електронні скриньки навчальних закладів. Проте, більшість – очно.</p>
<p>3.2 Участь у еколого-освітніх заходах інших установ (в т.ч. у виставках) відповідно до запрошень і планів роботи інших установ</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи</p>	<p>I-IV квартали Виконано в повному обсязі. Взято участь в міжнародному науково-практичному онлайн-нетворкінгу Highlight Event проекту СЛІМАН «Екологізація сучасного освітнього простору: основні вектори інноваційної трансформації та шляхи їх впровадження», засіданні круглого столу “Екологічно критична інфраструктура: Україна-Європа” організованому Ukrainian Civic Society Hub, Eco-Generation та Black Sea Women in Nuclear Network, візних заходах проекту «Трансформаційна мережа навчання для стійкості – надання можливості українській вищій освіті забезпечити стійку та надійну</p>

		<p>реконструкцію (післявоєнної) України».</p> <p>I-IV квартал</p> <p>Виконано в повному обсязі.</p> <p>Опрацьовано всі журналістські запити та звернення громадян.</p> <p>Підготовлено, відредаговано публікаційні матеріали та розміщено їх у фахових видання та на сторінках соціальних мереж. Розміщено на офіційному сайті та Facebook 316 інформаційних матеріалів. Кількість підписників сторінки зросла до 14,5 тис., а в Instagram – 3,8 тис.</p> <p>Випушено черговий номер науково-практичного журналу «Чорнобильський науковий хаб».</p> <p>Іванківська та Поліська ОТГ Вишгородського району, I-IV квартал</p> <p>Виконано в повному обсязі.</p> <p>Постійно проводяться заходи у співпраці з Подільською, Іванківською ОТГ та Вишгородськими РДА, районною радою. Систематично проводиться інформування жителів прилеглих населених пунктів щодо діяльності Заповідника. Продовжено реалізацію спільного проєкту в</p>
<p>3.3</p> <p>Інформування громадськості з питань діяльності установи. Взаємодія із ЗМІ (надання інтерв'ю, коментарів, привітання установ ПЗФ України, підготовка науково-популярних статей у фахові видання, розміщення інформаційних матеріалів на сайті, Facebook, надання консультаційної допомоги, відповідей на звернення громадян та інформаційні запити (по мірі надходження))</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи</p> <p>Мельничук-Володкіна В., Розуменко О., Стеценко М., Маларенко В.</p>	
<p>3.4</p> <p>Посилення роботи з місцевими громадами, які межують з територією Заповідника</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи</p> <p>Косько Ю., Прибора Т., Шумак М.</p>	

		<p>співпраці з ПМГ ПРООН/ГЕФ України «Розбудова спроможностей місцевих громад та громадських організацій діяти в надзвичайних умовах та розширення їх можливостей щодо застосування краудфандингових механізмів» на територіях Іванківської та Поліської ОТГ.</p>
<p>3.5 Створення та забезпечення функціонування постійно-діючої інфраструктури для проведення інформаційно-просвітницьких заходів (поповнення фото / відео архіву, підготовка матеріалів для експозиції)</p>	<p>Відділ інформаційно-просвітницької роботи Мельничук-Володзькіна В., Косько Ю., Волков О., Братунець Р., Стеценко М.</p>	<p>I-IV квартали Виконано в повному обсязі. Заключено 46 договорів про співпрацю. Систематично проводяться актуалізація наявних інформаційних матеріалів постійно діючого еколого-освітнього інформаційного центру «Екологічний простір». Постійно оновлюється презентаційними і методичними матеріалами рубрика «Методична скарбничка». Завантажено до архіву понад 500 фото- та відеоматеріалів. Виготовлено мобільну фотовиставку «Довкілля і війна», забезпечено її розміщення на різних локаціях.</p>

3.6	Організація та проведення навчальних семінарів та конференцій.	Відділ інформаційно-просвітницької роботи, Мельничук-Володкіна В., Косько Ю., Волков О., Прибора Г., Шумак М.	<p>I-IV квартали</p> <p>Виконано в повному обсязі. Організовано серію семінарів в рамках реалізації проекту ГЕФ/ЮНЕП «Збереження, посилення та управління запасами вуглецю та біорізноманіття в Чорнобильській зоні відчуження»: «Довкілля і війна», «Освіта задля сталого розвитку України в умовах воєнного стану», «Оцінка шкоди довкіллю. Післявоєнне відновлення».</p> <p>II-IV квартали</p> <p>Виконано в повному обсязі. Визначено потребу в поліграфічній продукції, в зв'язку з відсутністю фінансування, її виготовлення не здійснено. Щомісячно проводиться підготовка макетів онлайн календарів та макетів вігальних листівок. Здійснено розробку макетів інформаційної продукції до запланованих річних заходів та забезпечено їх виготовлення (власними силами). Співпраця з Національним Банком України щодо виготовлення ювілейних монет «Рись євразійська». Розпочато діяльність з розробки макету монети «Лека</p>
3.7	Підготовка та видання рекламно-інформаційної продукції	Відділ інформаційно-просвітницької роботи, Мельничук-Володкіна В., Косько Ю., Брагунець Р.	

		<p>чорний» та презентаційного буклету до неї. У співпраці з ГЕФ-ПМГ та ГО «Екологічний простір» випущено серію власних марок, присвячених 37-м роковинам аварії на ЧАЕС. Виготовлено банер для Міндовкілля «Туристичний магніт», забезпечено розробку макетів брендovanой продукції для реалізації заходів в рамках проекту ГЕФ/ЮНЕП «Збереження, посилення та управління запасами вуглецю та біорізноманіття в Чорнобильській зоні відчуження».</p>
--	--	--

ПІДГОТОВЛЕНО:

Завідувач наукового відділу

Д. Вишневський

Начальник відділу міжнародного співробітництва

В. Алієв

Начальник відділу інформаційно-просвітницької роботи

В. Мельничук-Володкіна

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з наукової роботи та міжнародної співпраці

Т. Мельничук